

Hadassa - Ster van Perzië

verteltheatervoorstelling

Theater De Winter

lesmateriaal

geschiedenis - WO II - vrijheid - heldenmoed - racisme - Kinderboekenweek '21

wereldreligies - slavernij - onderdrukking - mogen zijn wie je bent

verhalen vertellen - jezelf presenteren - wereld- en culturele feestdagen

Beste docent,

Binnenkort gaat u met uw groep kijken naar de voorstelling Hadassa – Ster van Perzië van Theater De Winter. Een spannende vertelling over de moed om te zeggen wat je denkt en te zijn wie je bent.

Het verhaal wordt verteld door verteller John de Winter, die op krachtige wijze verschillende karakters neerzet door variatie in stemgebruik en lichaamshouding en met gebruikmaking van slechts enkele attributen.

De voorstelling duurt ca. 45 minuten. Het verhaal wordt verteld met geluidsversterking en met theaterlicht (in theaters) of zonder theaterlicht (op scholen).

Er wordt zo boeiend verteld dat leerlingen snel opgaan in het verhaal en wat verteld wordt voor hun ogen zien gebeuren. Dat vergt wel concentratie van zowel de verteller als de leerlingen, dus we vragen u tijdens de voorstelling geen foto's te maken en erop toe te zien dat leerlingen tijdens de voorstelling niet naar de WC gaan.

De voorstelling kan met weinig voorbereiding worden bekeken (zie pagina 3: leerkrachtvoorbereiding en leerlingenvoorbereiding), maar voor en/of na de voorstelling actief ingaan op (één van) de thema's of de voorstelling integreren in de lesstof maakt de voorstelling nog meer tot een belevenis. De leerlingen zullen beter begrijpen waar het verhaal over gaat en wat dit te maken heeft met henzelf en de wereld om hen heen.

De voorstelling vindt aansluiting bij meerdere thema's en het vakvak geschiedenis, zodat er kan worden ingehaakt op een thema dat op dat moment goed bij het schoolprogramma of de leerlingen past. Wij dragen bij de thema's lessuggesties aan en/of geven links op internet waar bijpassende filmpjes, achtergrondinformatie of lesmateriaal te vinden is.

Wij wensen u veel plezier met het lesmateriaal en natuurlijk met de voorstelling!

Vakgebieden, thema's en projecten

verhalen vertellen - theatertekens - jezelf presenteren
geschiedenis – Tweede Wereldoorlog – vrijheid – heldenmoed
slavernij – onderdrukking - racisme - mogen zijn wie je bent
wereld- en (religieuze) culturele feestdagen en feesten
wereldreligies
Kinderboekenweek 2021: beroepen, worden wat je wilt

pag. 4
pag. 5
pag. 6
pag. 7
pag. 8
pag. 9

Theater De Winter

Op 12-jarige leeftijd was John de Winter al vastbesloten om theatermaker te worden. Op zijn achttiende was hij de jongste beroeps-poppenspeler in Nederland. Tegenwoordig is John de Winter niet alleen poppenspeler, maar ook steeds meer acteur en verteller in zijn eigen theaterproducties. Met zijn reizend theater is hij al meer dan 35 jaar een graag geziene speler in theaters en op scholen.

In de zomermaanden is John vaste speler van de Permanente Poppenkast in Rotterdam. Daarnaast werkte hij mee aan verschillende televisieprogramma's, heeft hij veel tekenfilms ingesproken en is hij regisseur.

Oorsprong verhaal

Hadassa – Ster van Perzië is het van oorsprong oud-testamentische verhaal van Esther. Door eigentijds taalgebruik slaagt John de Winter erin de vertelling goed aan te laten sluiten bij de leerlingen, terwijl het verhaal en de personages oorspronkelijk blijven.

Waar gaat het verhaal over?

De koning van Meden en Perzen zoekt een nieuwe bruid. Soldaten plunderen de straten in de stad om de mooiste meisjes te vinden. Ook Hadassa, het nichtje van de poortwachter, wordt meegenomen. In het paleis wordt ze opgeleid door Hegai, de hofkleermaker en stylist. Hadassa wordt nog mooier dan ze al is en de koning kroont haar tot nieuwe koningin.

Maar dan is er nog: Haman, de eerste minister. Een ijdele kwast, die een nieuwe wet heeft laten maken, waarin staat dat alle poortwachters moeten buigen voor hem – de grote Haman.

De oom van Hadassa weigert dit en Haman wordt zo woest dat hij hem wil doden.

Met gevaar voor eigen leven probeert Hadassa haar oom te redden van een wisse dood.

Historisch kader

Lang geleden bestond er een land dat Medië heette en samen met Perzië een koninkrijk vormde, het koninkrijk der Meden en Perzen. Medië was een land, dat ergens lag tussen de rivier de Tigris en de Kaspische Zee. Vroeger hoorde het toe aan Assyrië, maar later werd het land Medië veroverd door koning Kyros van Perzië. Dat was in het jaar 511 voor Christus. Toen werden Perzië en Medië dus een koninkrijk.

Toen het verhaal van Hadassa zich afspeelde was Ahasveros koning over het koninkrijk der Meden en Perzen.

Perzië heet tegenwoordig Iran.

De Personages

Ahasveros	koning van Perzië
Vasthi	eerste koningin van Ahasveros
Hadassa	nicht van Mordechai, tweede koningin van Ahasveros, Hebreeuwse naam voor Esther
Esther	Perzische naam voor Hadassa
Mordechai (Mordi)	oom en pleegouder van Hadassa
poortwachters	
Haman	1e minister van Ahasveros
Hegai	hofkleermaker en stylist

Leerkrachtvoorbereiding

Ter voorbereiding van uzelf kunt u de volgende twee links bekijken.

N.B. Laat deze 2 links niet vooraf aan de leerlingen zien.

www.youtube.com/watch?v=gBgSwiDfRhM&list=PLi_srCikhtggjPJGyUJ7qE30LDUhKvvjm&index=14/

Deze link (5.21 minuten) vertelt in vogelvlucht het verhaal met beelden uit een film over het verhaal

[trailer van de voorstelling](#)

Leerlingenvoorbereiding

Vertel de leerlingen dat ze gaan kijken en luisteren naar een verteltheatervoorstelling, die heet

'Hadassa – Ster van Perzië'. Het verhaal speelde zich heel lang geleden af in het land Perzië.

Dat land noemen we nu Iran. Lees 'Waar gaat het verhaal over' voor en vertel dat het heel knap is van de verteller, want in zijn eentje speelt hij alle personen!

Verdere voorbereiding vooraf is afhankelijk van een eventueel gekozen thema van de verdere pagina's.

verhalen vertellen - theatertekens - jezelf presenteren

Kijkopdracht om mee te geven voor de voorstelling

Het verhaal Hadassa – Ster van Perzie wordt verteld door 1 verteller.

Toch komen in het verhaal meerdere personages voor.

Kijk goed naar de voorstelling en probeer te ontdekken op welke manieren de verteller het verhaal boeiend maakt en wat hij in zijn eentje doet om de verschillende personages aan jullie duidelijk te maken.

Doel van het nagesprek

In het nagesprek worden de ervaringen uitgewisseld, waarbij de eigen beleving centraal staat. Leerlingen worden gestimuleerd om niet alleen te vertellen wat ze goed of slecht vonden aan de voorstelling, maar ook om onder woorden te brengen waarom ze dat vinden. Ze leren te herkennen welke hulpmiddelen de theatermaker gebruikt om zijn boodschap over te brengen en die te verbinden met hun beleving.

Het nagesprek - theatertekens

Theatermakers maken in hun voorstellingen gebruik van allerlei 'theatertekens' om aan het publiek hun verhaal te vertellen. Voorbeelden van theatertekens zijn belichting, de bewegingen van acteurs over het toneel, de muziek bij een voorstelling, het stemgebruik. Het samenspel van deze dingen bepaalt de sfeer zoals die op het publiek overkomt.

Als een leerling vertelt dat ze het spannend vond (niveau 1) dan zal ze in haar uitleg waarom dat zo is (onbewust) verschillende theatertekens uit niveau 2 benoemen die deze boodschap meegeven. Het is de bedoeling dat de leerkracht deze twee niveaus, waarvan de leerlingen zich misschien niet bewust zijn, naast elkaar plaatst en met elkaar in verbinding brengt. Als hulpmiddel kan de leerkracht vragen welke tekens de theatermaker gebruikt heeft om het gevoel van spanning, ontroering, blijdschap enzovoort op te roepen.

Het eerste niveau: wat doet de voorstelling met je?

Vond je het spannend? Wat was er spannend? Vond je het eng? Waarom?

Was je ontroerd? Waarom wel/niet? Vond je het leuk? Moest je lachen? Wanneer?

Het tweede niveau: welke theatertekens zijn gebruikt om dit effect te geven? Let bijvoorbeeld op: lichaamstaal, geluid/muziek, attributen, beweging / gebruik van de ruimte, stemgebruik.

Als de leerlingen het verband tussen hun reactie en de tekens die de theatermaker gebruikt om die reactie op te roepen begrijpen, kan er nog een derde niveau onderscheiden worden. Deze derde laag van de voorstelling gaat over de boodschap van de voorstelling. Wat wilde de maker vertellen. Was het duidelijk wat de boodschap was? Wat vond je van deze boodschap. In het gesprek met de leerlingen gaat de leerkracht nu een stap verder en staat de inhoud en thematiek van de voorstelling centraal.

Verwerkingsopdracht 1

Neem een kort stukje tekst uit een sprookje of een ander verhaal.

Noem een sfeer of laat de leerlingen zelf een sfeer kiezen. Bijv. spannend, grappig, eng, saai, verdrietig.

Laat een aantal leerlingen het stukje tekst voordragen, waarbij ze met hetzelfde stukje tekst de sfeer proberen neer te zetten met stemgebruik en voor wie wil ook lichaamstaal en beweging.

Merken de leerlingen dat je op deze manier eenzelfde stukje tekst heel anders kan doen overkomen?

Verwerkingsopdracht 2

Jezelf kunnen presenteren, een verhaal goed kunnen brengen is een vaardigheid waar leerlingen hun verdere leven profijt van kunnen hebben. Laat de leerlingen op karton een eigen kaart maken met daarop de theatertekens die hierboven genoemd zijn, eventueel aangevuld met meerdere theatertekens die tijdens het nagesprek door de leerlingen zijn genoemd.

Boekbesprekingen - spreekbeurten

Stimuleer leerlingen bijv. bij boekbesprekingen, spreekbeurten, de afscheidsmusical etc. de theatertekens te gebruiken en laat leerlingen na afloop benoemen welke theatertekens zijn ingezet bij de presentatie om het nog beter op de toeschouwer te doen overkomen.

Inleiding

Er zijn veel mogelijkheden om de voorstelling te integreren in de geschiedenislessen en verder uit te werken met als thema 'vrijheid' en 'heldenmoed'.

Te meer omdat er in het kader van 75 jaar vrijheid veel materiaal op internet is te vinden.

Uit die onuitputtelijke hoeveelheid dragen wij enkele ideeën aan met bijpassende interessante links.

Heldenmoed

In het verhaal Hadassa – Ster van Perzië komen verschillende aspecten van moed samen.

Allereerst is daar koningin Vasthi die het vertikt om voor de koning en zijn gasten te dansen.

En Esther die door haar oom wordt overgehaald om iets te doen wat ze niet durft.

schooltv.nl/video/je-moet-maar-durven-liedje-over-eigentijdse-helden/heldenmoed

Groepsgesprek over heldenmoed naar aanleiding van de voorstelling. **Mogelijke vragen:**

- Wat is (helden)moed?
- Vinden de leerlingen Esther moedig?
- Wat zou je zelf kunnen doen, wanneer je merkt dat mensen of groepen worden bedreigd, of achtergesteld?

www.rianvisser.nl/downloads/MaakJeEigenSuperheld

leermiddelen.basisonderwijs.online/helden-creer-en-leer

Geschiedenis – Tweede Wereldoorlog – vrijheid

Esther (Hadassa) wordt gezien als een moedige jonge vrouw, die 2500 jaar geleden een massamoord op het Joodse volk heeft weten te voorkomen.

De jodenhaat en -vervolging (holocaust) die de leerlingen kennen vanuit de geschiedenismethode gaat dus al terug tot de tijd van de bijbel en de haat van Haman tegen Mordechai. En antisemitisme gaat zelfs nog verder terug, tot de broedervete tussen Jakob en Ezau.

Rond het jaar 70 komt er opstand tegen de Romeinen. De joden verliezen de strijd, de tempel wordt verwoest en alleen de Westerse Muur blijft staan, de Klaagmuur. De joden moeten vluchten en verspreiden zich uiteindelijk over de hele wereld. Dit heet diaspora, wat verstrooiing betekent.

Kijk met de leerlingen:

schooltv.nl/video/anne-frank-het-bekendste-slachtoffer-van-de-jodenvervolging/

Mogelijke vragen

- Heeft Esther het volk der Joden voor altijd weten te redden?
- Esther en Anne zijn beiden nog steeds bekend. Hoe komt dat?
- Wat hebben Esther en Anne met elkaar gemeen? (beiden Joods, beide worden onderdrukt)
- Vind je Esther moedig? En Anne?
- Wij leven nu in vrijheid. Al 75 jaar. Is dat overal zo? Kun je landen of plaatsen noemen waar dit anders is?

Mogelijke verwerkingsopdrachten

- een stelopdracht of een gedicht maken over 'vrijheid'
- start een 'project' Klas tegen oorlog <https://www.warchild.nl/klas-tegen-oorlog/>
- stel dat er ergens een land is, waar geen ellende verdriet of ziekte is. Hoe ziet dat land er dan uit in jouw fantasie? Welke gebouwen staan er zeker niet in en wat wel? Verwerk je ideeën in een zelfbedachte landkaart.

Interessante links

- schooltv.nl/video/vroeger-zo-speciaal-13-in-de-oorlog-joden-het-verhaal-van-kaat-en-roos
- schooltv.nl/video/wat-zou-jij-doen-special-vrijheid
- www.unicef.nl/in-de-klas/docent

slavernij - onderdrukking - racisme - mogen zijn wie je bent

Introductie

Hadassa's familie stamde af van de gevangenen die koning Nebukadnezar uit Jeruzalem had meegevoerd. Nebukadnezar was de koning van Perzië (het huidige Iran) die Joden uit Israël ontvoerde en als slaven naar Perzië meenam.

In het verhaal Hadassa – Ster van Perzië wordt de Joodse Esther door Mordechai gewaarschuwd om niet te veel over haarzelf te vertellen, omdat zij niet behoort tot het volk van de Perzen. De Joden worden onderdrukt. Haman slaagt er zelfs in om de koning een Wet van Meden en Perzen uit te laten vaardigen, die bepaalt dat het Joodse volk moet worden vermoord.

Onderdrukking, racisme (niet mogen zijn wie je bent en niet mogen zeggen wat je denkt) zijn ook in deze tijd actuele onderwerpen.

Slaaf zijn is geen natuurlijke staat maar een opgedrongen positie. Gevangen, verkocht, verhandeld en tot eigendom gemaakt of geboren in deze positie. Letterlijk of figuurlijk geketend of geknecht. De regering stelt dat veel lesmethodes onvoldoende aandacht aan slavernij besteden en roept scholen op hierin hun lessen meer op in te gaan.

De voorstelling biedt een goede opening om aandacht aan deze onderwerpen te besteden.

Groepsgesprek na afloop van de voorstelling

Naar aanleiding van de voorstelling kan worden nagepraat naar aanleiding van de vragen 'Wat is onderdrukking? Wie worden er in de voorstelling onderdrukt?' Mogelijke vervolgvragen – afhankelijk van de richting die u op wilt – kunnen zijn:

- Esther mag in de voorstelling niet zijn wie ze is en niet zeggen wat ze denkt. Is dat iets van vroeger of komt dat in deze tijd ook voor? In Nederland? In andere landen?
- Esther zegt toch wie ze is en redt daarmee haar volk. Wat vind je hiervan?
- Kun je je voorstellen – of voorbeelden noemen – van situaties of mensen die niet kunnen of durven te zeggen wat ze denken of kunnen/durven te zijn wie ze zijn?
- Hoe zou dat voelen als je niet kunt zijn wie je bent?
- Gekoppeld aan slavernij: lees de eerste alinea van deze pagina voor. Vraag de leerlingen wat een 'slaaf' is of leg het begrip uit. Heeft slavernij met onderdrukking te maken? Kunnen slaven zijn wie ze zijn en mogen ze zeggen wat ze denken?

Interessante informatie om dieper op onderdrukking, racisme en slavernij in te gaan

(u kunt ook eerst 1 van de filmpjes samen met de groep bekijken en dan het klassengesprek voeren, met bovengenoemde vragen als uitgangspunt.

- [Canonclip slavernij](#)
- schooltv.nl/video/vroeger-zo-slaven
- [12 korte filmpjes over de geschiedenis van slavernij en het ontstaan van frevo](#)
- schooltv.nl/programma/de-slavernij-junior (6 filmpjes over slavernij)
- [school tv racisme](#)
- hetklokhuis.nl/tv-uitzending/4409/Canon---Veelkleurig-Nederland
- voorlezen van het boek Slavenhaler van Rob Ruggenberg. Op www.slavenhaler.nl is achtergrondinformatie over dit boek en slavernij te vinden.
- schooltv.nl/video/zapp-echt-gebeurd-cap-of-keppel/#q=jodendom een opgroeiende jongen leeft in twee werelden. In de ene houdt hij liever verborgen dat hij joods is en in de andere komt hij er openlijk en vol overtuiging voor uit.

wereld- en culturele (religieuze) feestdagen en feesten

Doel

De leerlingen leren over de oorsprong en betekenis van (religieuze) feesten. De leerlingen leren over gewoontes en gebruiken tijdens feestelijke aangelegenheden in andere culturen en de verschillen en overeenkomsten. Door uitwisseling van verhalen uit verschillende culturen, krijgen leerlingen meer kennis van elkaars achtergrond, rituelen en gewoontes.

Groepsgesprek na afloop van de voorstelling

Ieder jaar is het Kerstmis, Suikerfeest, Chanouka en Sinterklaas. We eten lekker en geven elkaar cadeautjes. Maar wat vieren we eigenlijk? Waar komen deze feesten vandaag en wat is hun betekenis?

Het Joodse Poerimfeest komt voort uit het verhaal Hadassa - Ster van Perzië.

Bekijk met de leerlingen het schooltv filmpje over het Poerimfeest.

De link met de voorstelling blijkt hier duidelijk uit

schooltv.nl/video/poerim-een-joods-feest-bij-het-verhaal-van-ester/ (2.38 minuten)

Vragen die na het kijken aan de leerlingen gesteld kunnen worden:

- Waarom is het verhaal van Hadassa – Ster van Perzië zo belangrijk dat de Joden dat nog ieder jaar met een feestdag vieren?
- Waarom wordt er zo'n lawaai gemaakt wanneer de naam Haman gelezen wordt?
- Waarom heet het Poerimfeest ook wel Lotenfeest?
- Tijdens het Poerimfeest zijn er speciale gebruiken: het overstemmen van de naam Haman met ratels of door te joelen, dansen, lekker eten, speciale lekkernijen (Hamansoren), verkleeden.
Welke feesten kennen de leerlingen nog meer en welke gebruiken/rituelen horen daarbij?
- Welke feesten vieren de leerlingen thuis?
- Zijn er feesten die sommige leerlingen wel thuis vieren en andere leerlingen niet. Hoe komt dit?

Na dit introducerend groepsgesprek zijn er diverse mogelijkheden om op dit onderwerp door te gaan. Hieronder enkele suggesties + links.

Lessuggesties na groepsgesprek

- Laat de leerlingen individueel een verhaal schrijven over een feest dat bij hen thuis gevierd wordt. Laat de herkomst van het feest daarvan een onderdeel zijn. Laat daarna enkele leerlingen het verhaal voorlezen.
- Maak kaartjes van verschillende (religieuze) feesten, verdeel de groep in groepjes en laat per groepje een feestdag uitwerken in de vorm van een gezamenlijk werkstuk, een presentatie of een collage.
Stimuleer daarbij onderzoek naar de oorsprong van de feestdag en het gebruik van plaatjes of korte internet-filmpjes en het meenemen van voorwerpen die bij dat feest horen.
- Laat de leerlingen een klassenfeest organiseren, waarbij diverse culturele feestdagen centraal staan. Werkstukken of presentaties kunnen worden uitgebreid met bijpassende aankleding van de ruimte, hapjes en drankjes, muziek, het maken van uitnodigingen etc.
- Dit kan uiteraard ook als onderdeel van een **multicultureel project** waaraan meerdere groepen of de hele school deelnemen. Bijv. als schoolfeest, eindejaarsafsluiting, crowdfundingactie, opening nieuw schooljaar, lustrumfeest etc., bevrijdingsfeest.

Interessante links als ondersteuning bij de lessuggesties

- [infokaart feesten vanuit diverse culturen](#)
- downloads, waaronder: vier religies, veel feestdagen bovenbouw + leerkrachtblad – stappenplan werkstuk – feest in mei bovenbouw – feest vieren - feestelijke rituelen bovenbouw
weetwatjeviert.nl/lesmateriaal
- [lesbrief over het organiseren van een feestdag](#)
- [recept Hamansoren](#)

Doel

De leerlingen leren over verschillende godsdiensten, de belangrijkste kenmerken daarvan en de overeenkomsten en verschillen daartussen.

Door uitwisseling van verhalen uit verschillende culturen, krijgen leerlingen meer kennis van elkaars achtergrond, rituelen en gebruiken.

De leerlingen formuleren onderzoeksvragen.

De leerlingen ontwikkelen hun vaardigheden in samenwerken in groepjes, werken de opgedane kennis op een creatieve manier uit (poster/muurkrant en kijkdoos) en ontwikkelen hun vaardigheid om de opgedane kennis in groepjes aan de andere leerlingen te presenteren.

Groepsgesprek na afloop van de voorstelling

De meeste leerlingen zullen de Joden kennen als volk, vanuit de verhalen over Jodenvervolgung en het verhaal van Anne Frank. Vertel hen dat het Jodendom ook een godsdienst is.

Bekijk daarna met de leerlingen het volgende filmpje over drie godsdiensten in Jeruzalem:

www.youtube.com/watch (Samsam, 5.41 min.)

Mogelijke vragen na het bekijken van het filmpje

- Wie kende het verhaal van Hadassa – Ster van Perzië al? Hoe kan dat? (oude-testament; bijbelboek Esther)
- Waarom is haar naam in de titel van de voorstelling Hadassa en niet Esther? (zij heet eigenlijk Hadassa, maar krijgt de Perzische naam Esther)
- Waarom is er een Bijbelboek naar haar vernoemd? (ze is belangrijk, omdat ze haar volk heeft gered)
- In het filmpje werd verteld over het Christendom, het Jodendom en de Islam. Laat de leerlingen over hun geloof vertellen en laat ze ook vragen aan elkaar stellen. Zijn er overeenkomsten, verschillen?
- Kennen de leerlingen nog andere godsdiensten?

Verwerkingsopdracht

Na deze introductie kan als verdieping worden gewerkt met inmijnklas.nl/wereldreligies

Hier staat een voor de bovenbouw volledig uitgewerkt lesidee over het in groepjes werken over wereldreligies (Christendom, Jodendom, Islam, Hindoeïsme, Boeddhisme), inclusief het maken van een poster/muurkrant en een kijkdoos en het geven van een eindpresentatie.

Uiteraard kan dit ook onderdeel uitmaken van een schoolbreed **project over Wereldreligies**, met uitnodiging van ouders e.a. om de eindresultaten te komen bekijken.

Overige Interessante informatie

- www.samsam.net/godsdiensten
- schooltv.nl/video/het-klokhuis-de-4-vrijheden-geloof/#q=religie
- Het boek 'Een wereld vol geloof – basiskennis wereldgodsdiensten' (auteur: Erik Idema) reikt handvatten aan om met leerlingen in gesprek te gaan over de vijf wereldgodsdiensten
- Podcasts van een aantal verhalen uit het verhalenboek 'Een wereld zonder tranen' www.een-wereld-vol-verhalen.nl/podcasts/
- schooltv.nl/programma/heilige-huisjes/
- Bordspel Anderland (Noah Spellen, € 25,00, vanaf 10 jaar 3-8 spelers)
Doel van het spel is dat de spelers meer kennis over de verschillende religies krijgen, waardoor meer begrip voor elkaar ontstaat.

Kinderboekenweek 2021: worden wat je wilt, beroepen

Introductie

Beroepen die voorkomen in het verhaal: koning/koningin, eerste minister, poortwachter, soldaten, hofkleermaker/stylist. Daarnaast kan worden ingegaan op het beroep 'verhalenverteller'.

Achtergrondinformatie / weetjes voor de leerkracht

POORTWACHTER : vroeger had je stadspoorten met poortwachters die de poorten openden en sloten en controleerden wie de stad binnenkwamen. Zij inden poortgeld van degenen die na sluitingstijd naar binnen wilden.

SOLDATEN: aan de poortwachter waren wachten (soldaten) toegevoegd om zonodig bijstand te verlenen.

HOFKLEERMAKER: verzorgde de kleding aan het hof.

Koningin Máxima heeft géén stylist. Ze houdt zelf graag de stylingtouwjes in handen. Een paar keer per jaar komt ze samen met haar favoriete designers en wordt haar evenementenagenda voor de komende maanden doorgenomen. Máxima heeft wél een kamenierster/kleedster. Zij legt alles klaar, archiveert wat wanneer is gedragen en zorgt voor passende accessoires.

EERSTE MINISTER: eerste minister is een functiebenaming die wordt gebruikt om de leider van een regering aan te duiden, die niet het staatshoofd is. In Nederland is "eerste minister" een synoniem van minister-president of premier. In andere landen kunnen die namen voor verschillende functies gebruikt worden.

KONING - KONINGIN

- Je kunt in Nederland alleen Koning/Koningin worden als je een nakomeling bent van Koning Willem I, de Prins van Oranje-Nassau. Koning Willem I was de eerste Koning van Nederland.
- Officieel is (in Nederland tenminste) het staatshoofd de Koning. Als de Koning een man is en trouwt met een vrouw, is er geen bezwaar tegen als zij koningin genoemd wordt (dus Koningin Máxima). Een koningin is namelijk geen staatshoofd, dat is alleen de Koning (m/v). Zo is er geen spraakverwarring mogelijk. Maar als de Koning een vrouw is, in het dagelijks leven 'koningin' genoemd wordt, en dan ook nog eens trouwt met een man die 'koning' genoemd wordt, dan lijkt het net alsof haar man het staatshoofd is in plaats van zichzelf. Dat is niet de bedoeling. Daarom wordt de man van de koningin geen koning, maar prins.
- Historisch gezien is het beroep van koning(in) het gevaarlijkste beroep ter wereld. Tussen 600 en 1800 liepen koningen in Europa zelfs meer risico te sneuvelen dan soldaten in het leger! Onze koning loopt nu een stuk minder risico en zijn takenpakket ziet er ook heel anders uit anno 2021. Als koning is Willem-Alexander het staatshoofd van ons land en hiermee automatisch voorzitter van de Raad van State. Concreet benoemt hij onze ministers en staatssecretarissen en zet hij (met de minister) een handtekening onder wetten en besluiten die door onze regering worden doorgevoerd. Maar de minister draagt hierbij de verantwoordelijkheid.

Groepsgesprek na afloop van de voorstelling (na doorlezen leerkracht achtergrondinformatie)

Naar aanleiding van de voorstelling kan worden nagepraat naar aanleiding van de volgende vragen:

- Welke beroepen kwamen er in het verhaal voor?
- Het is een verhaal van lang geleden, uit een ander land. Komen deze beroepen in onze tijd en in Nederland ook voor? Of in een andere vorm (bijv. poortwachter - portier). Als ze nog voorkomen zijn er dan verschillen/overeenkomsten met de beroepen uit het verhaal?
- Vertel dat vroeger het beroep van koning/koningin het gevaarlijkste beroep ter wereld was. Hoe zou dat komen?
- Kun je in Nederland Koning worden? Of Koningin? En hoe zit dat met de andere beroepen uit het verhaal?
- Denken de leerlingen dat ons Koningshuis ook een hofkleermaker heeft? Vertel dat Koningin Máxima geen stylist heeft, maar wel een kamenierster/kleedster, die o.a. archiveert wat wanneer gedragen is. Is dat archiveren belangrijk? Waarom?
- Heeft Nederland ook een Eerste Minister? Wie is dat? Hoe noemen wij dat beroep in Nederland?
- Lijkt verhalenverteller' je een leuk beroep? Wat maakt iemand tot een goede verteller? (zie ook blz. 4)

Mogelijke vervolgoopdracht: het in groepjes maken van een collage van 1 van de beroepen, individueel of in groepjes informatie verzamelen over hoe je 1 van die beroepen kunt worden.